

Doctor *honoris causa*

Josep Maria Flotats Picas

UAB

Universitat Autònoma de Barcelona

Doctor honoris causa

JOSEP MARIA FLOTATS PICAS

Discurs llegit
a la cerimònia d'investidura
celebrada a la sala d'actes
de l'edifici del Rectorat
el dia 27 de juny
de l'any 2017

UAB

Universitat Autònoma de Barcelona

Índex

Presentació de Josep Maria Flotats Picas per Roser Gauchola Gamarra	5
Discurs de Josep Maria Flotats Picas	15
Currículum de Josep Maria Flotats Picas	29

PRESENTACIÓ
DE
JOSEP MARIA FLOTATS PICAS
PER
ROSER GAUCHOLA GAMARRA

Josep Maria Flotats va rebre, a Barcelona, una educació francesa, circumstància aquesta que molt probablement va marcar la seva trajectòria vital i professional posterior. La seva carrera artística s'ha desenvolupat en primer lloc a França, més tard a Catalunya i finalment s'ha estès a la resta de l'Estat.

Així, entre 1959 i 1962, Josep Maria Flotats es va formar a l'École Supérieure d'Art Dramatique de Strasbourg, l'actual Théâtre National de Strasbourg, considerat el bressol per excel·lència de l'escena francesa, gràcies a una beca (com a ell mateix li agrada recordar) de l'Institut Francès de Barcelona per al primer any dels estudis, beca que va ser creada especialment per a ell. En els anys posteriors, la mateixa École Supérieure d'Art Dramatique de Strasbourg li va atorgar successius ajuts durant la resta dels seus estudis atès el seu brillant expedient acadèmic i malgrat l'oposició del règim franquista. En aquesta institució va rebre la formació dels deixebles de Louis Jouvet, una figura de referència ineludible de l'escola dramàtica i actoral francesa.

Un cop finalitzada la seva formació acadèmica, va formar part de diferents companyies teatrals: Théâtre de l'Œuvre, Théâtre des Arts, Théâtre de la Commune d'Aubervilliers, Théâtre National Populaire-Chaillet, Théâtre de la Ville, Théâtre Espace Cardin, Théâtre d'Orsay, Théâtre de l'Atelier, Théâtre Antoine. L'1 de gener de 1981, va ser contractat per la Comédie-Française (de la qual esdevingué, per nomenament del

ministre de Cultura de França, un any més tard, *membre sociétaire*, estatus d'excel·lència només concedit a un nombre molt reduït d'actors i circumstància molt excepcional en la història de la institució en el cas d'un actor no francòfon de naixement).

Fundada per Lluís XIV després de la fusió de la companyia de l'Hôtel de Bourgogne i de la *troupe* de Molière, la Comédie-Française, un dels teatres més antics del món, és considerada no només un referent cultural de primer ordre a França, essent com és un teatre nacional amb subvenció de l'Estat francès, sinó també un centre de referència en la formació en retòrica i oratòria en el qual han estat formats polítics francesos d'especial renom.

Durant aquesta etapa professional de Josep Maria Flotats, concretament el 23 d'abril de 1983, la Comédie-Française va actuar a Barcelona, al Gran Teatre del Liceu, amb la representació de *Dom Juan* de Molière, que va obtenir un èxit aclaparador.

Un cop acabada la seva vinculació amb la Comédie-Française, Josep Maria Flotats es va traslladar a Barcelona i posteriorment a Madrid. Actualment alterna les seves estades en ambdues ciutats, on continua desenvolupant la seva carrera artística.

En la trajectòria professional de Josep Maria Flotats es posa de manifest una carrera artística polièdrica, que inclou diverses facetes, totes estretament vinculades al món de la cultura en general i de la interpretació en particular i que constitueixen totes l'expressió més genuïna del creuament de les cultures en llengua catalana, francesa i castellana. Així, al marge de la seva activitat, prou coneguda, com a actor, que ha desenvolupat no només a banda i banda dels Pirineus sinó també a Nova York, Itàlia, Suïssa, l'antiga URSS, Xile, l'Argentina, el Marroc, el Canadà i Puerto Rico, entre altres indrets, cal destacar la seva trajectòria com a director teatral, com a adaptador o traductor i creador teatral, com a productor teatral i, finalment, com a gestor cultural.

Com a director teatral, Josep Maria Flotats ha estat el responsable de més d'una vintena de produccions teatrals representades tant a Catalunya com a la resta de l'Estat.

D'altra banda, com ho palesa igualment el seu currículum, en particular a partir de l'any 1990, les inquietuds artístiques de Josep Maria Flotats no s'han limitat a la representació i direcció d'obres teatrals sinó que també l'han portat a realitzar una tasca de veritable recreació i fins i tot de creació amb l'adaptació teatral i traducció d'obres originàriament concebudes en altres formats artístics (és el cas de l'espectacle *Ara que els ametllers ja estan batuts*, a partir de l'obra de Josep Pla, de *París 1940* de Louis Jouvet, *La cena* de Jean-Claude Brisville, *Stalin* a partir d'una novel·la de Marc Dugain o, més recentment, *Serho o no* de Jean-Claude Grumberg). En aquest camp no es pot deixar d'esmentar igualment la seva tasca com a traductor al castellà de la tantes vegades representada *Arte* de Yasmina Reza.

En el món del teatre (però també en el cinema i la televisió), la carrera de Josep Maria Flotats s'ha desenvolupat en particular a França però també a Catalunya i a la resta de l'Estat en institucions públiques (la Comédie-Française i el Teatre Nacional de Catalunya), però cal destacar tanmateix la seva tasca com a productor teatral i, per tant, com a emprenedor en el món, sempre difícil particularment en els temps actuals, de la cultura, en haver creat la Companyia Flotats i la productora Taller 75, SL, amb les quals ha dut a terme gran part de la seva activitat teatral, a mitjan anys vuitanta amb la primera i des de 1989 fins a l'actualitat amb la segona.

Finalment, com a gestor cultural en el sentit més ampli del terme, com és notori, Josep Maria Flotats va ser el fundador i primer director del Teatre Nacional de Catalunya (TNC) per encàrrec del Govern de la Generalitat de Catalunya (arran de l'èxit aclaparador obtingut per l'actuació de la Comédie-Française a Barcelona a la qual fèiem al·lusió abans). En va dirigir els equips tècnics, administratius i artístics,

així com també el programa de les tres primeres temporades. El TNC fou inaugurat l'11 de setembre de 1997.

A banda de les fites professionals i artístiques assolides tant a França com al nostre país, Josep Maria Flotats ha estat —i així ha estat reconegut pel mateix Govern francès, que al seu dia el va qualificar de *pass-seur de cultures*— el gran difusor de la cultura francesa a casa nostra i dels valors i idearis que s'hi han associat. No en va, la Dra. Gemma Rigau, que va donar suport a la candidatura de Josep Maria Flotats a doctor *honoris causa* a la Junta Permanent de la Facultat de Filosofia i Lletres, va assenyalar que el doctorand ens va portar Europa a casa en una època, els anys vuitanta, en què per a nosaltres Europa era França. Però tampoc no es pot oblidar que Josep Maria Flotats ha difós també arreu la cultura en llengua catalana i en llengua castellana. Ho palesa el fet que ha representat, d'una banda, les produccions en català *Un rèquiem a Salvador Espriu* a París i *Ara que els ametllers ja estan batuts* a Madrid i a Frankfurt i, d'altra banda, *Don Quijote: fragmentos de un discurso teatral* (en castellà) a Nova York i Itàlia, entre altres països.

No es pot oblidar tampoc el mestratge que el doctorand ha exercit amb les noves generacions d'actors tant a Catalunya com arreu d'Espanya en donar l'oportunitat d'actuar en les seves produccions a joves talents que posteriorment han esdevingut primeres figures de l'escena catalana i espanyola. Com a fruit, sens dubte, de la seva experiència personal de joventut, en particular en un temps en què la formació actoral al nostre país presentava força dificultats, ha procurat sempre incorporar joves actors i actrius en les seves produccions. Aquest treball va ser especialment important quan va tornar a Catalunya i amb la seva companyia va realitzar muntatges com ara *El despertar de la primavera*, *Cyrano de Bergerac* o *Per un sí o per un no*.

En aquest sentit, cal destacar altres aspectes que queden potser desdibuixats en un currículum merament biogràfic. Així, l'elecció de les

obres (d'altra banda, no només de la literatura francesa) en què Josep Maria Flotats ha intervingut, sigui com a actor, director o productor teatral, no ha estat, en bona part dels casos, únicament motivada per raons de qualitat literària. Certament hi destaquen clàssics com Molière, Corneille o Racine, en particular en la seva etapa a la Comédie-Française, i també Shakespeare, Sòfocles o Arthur Miller, entre tants altres autors. Però de vegades la tria de les obres ha estat guiada també pels valors que s'hi manifesten i defensen, molts dels quals van néixer amb la Il·lustració, més tard van ser adoptats per la República Francesa i amb el temps han esdevingut valors humanístics universals. Es tracta, òbviament, de la famosa divisa republicana *Llibertat, igualtat i fraternitat* (o *solidaritat* en termes més contemporanis), però també la tolerància i el respecte per la diferència i les minories socials o polítiques (*Una jornada particular*), la crítica contra l'opressió ideològica i els totalitarismes (*Stalin*) o contra l'antisemitisme i la defensa de la laïcitat (*Ser-ho o no*) o fins i tot la defensa de valors feministes *avant la lettre* (com és el cas del *Joc de l'amor i de l'atzar*).

No cal dir que aquestes obres (bona part de les quals són representatives de la cultura de llengua francesa i de la Cultura en majúscules), en particular aquelles d'autors més actuals, probablement no haurien estat traduïdes ni al català ni al castellà sense la iniciativa de Josep Maria Flotats de representar-les, dirigir-les i adaptar-les al nostre país, la qual cosa ha suposat, com no podia ser d'una altra manera, un enriquiment del nostre patrimoni artístic i cultural, patrimoni que, d'altra banda, ha donat a conèixer arreu, com apuntàvem abans.

Però si algun aspecte singularitza la figura de Josep Maria Flotats dins el panorama artístic i cultural del nostre país és el fet que simbolitza la síntesi perfecta de tres llengües i tres cultures (la de llengua francesa, la de llengua catalana i la de llengua castellana) i encarna el prototip perfecte de trilingüisme i interculturalitat, trets que s'han plasmat en tota la seva trajectòria artística, professional però també vital. Aquesta conjunció lingüística i cultural de la qual Josep Maria Flotats consti-

tueix un dels exemples més reeixits en el nostre país és justament una de les raons, potser la de més pes, per les quals el Departament de Filologia Francesa i Romànica (que té per funció formar ciutadans, com deia Giner de los Ríos, plurilingües i multiculturals, dotats de sentit crític en un món globalitzat que tendeix a la uniformitat lingüística i cultural) i la Facultat de Filosofia i Lletres (un dels exponents de la diversitat lingüística i cultural en el nostre campus) van impulsar al seu dia la proposta de candidatura de Josep Maria Flotats a doctor *honoris causa* per la UAB, institució amb la qual el candidat ha estat, d'altra banda, vinculat: amb motiu de la celebració de les XXVII Jornades Pedagògiques sobre l'Ensenyament del Francès a Espanya, organitzades, entre altres organismes i institucions, pel Departament de Filologia Francesa i Romànica i l'Institut de Ciències de l'Educació, que van tenir lloc els dies 6, 7 i 8 de setembre de 2015, Josep Maria Flotats va acceptar impartir una conferència a la jornada inaugural de manera absolutament desinteressada i malgrat el fet que aquestes jornades van tenir lloc durant els assaigs de l'obra *Ser-ho o no*, que ulteriorment va estrenar al Teatre Lliure de Barcelona i amb la qual acaba de fer una gira per tot Espanya.

En aquesta conferència, a una pregunta formulada pel *secrétaire perpétuel* de l'Académie Royale de Langue et de Littérature Françaises de Belgique, va respondre, referint-se als actors: «On n'est pas des tricheurs, on donne la voix au poète», és a dir, «No som uns trampusos, donem veu al poeta». La carrera de Josep Maria Flotats palesa, però, que aquesta definició només s'ajusta en part a la seva trajectòria. Certament, no ha estat mai un trampós; el mateix Govern francès ha destacat que, durant tota la seva carrera, Josep Maria Flotats s'ha mogut per l'aposta de crear amb total llibertat, llibertat artística i llibertat de creació, és a dir, des del compromís de la pròpia honestedat intel·lectual, com no pot ser d'una altra manera en un personatge de la Cultura amb majúscules. Però la seva trajectòria professional i vital ha posat igualment de manifest que Josep Maria Flotats no ha estat mai només l'altaveu dels poetes, sinó que també té una veu pròpia,

personal i singular en el panorama artístic i cultural de Catalunya, d'Espanya i de França.

Josep Maria Flotats demostra que el talent no té fronteres i la importància cabdal de la seva figura per a la cultura a França, Catalunya i Espanya ha estat certament reconeguda per diferents instàncies. En donen fe els nombrosos premis del món teatral que ha rebut de prestigiosos organismes públics i privats a banda i banda dels Pirineus. Es poden esmentar només a tall d'exemple: el Gérard Philippe (1970), el Prix de la Critique Française (1980), el Premio Nacional de Teatro (1989), els nou premis Max o els dos premis Unión de Actores al millor actor, entre molts d'altres. Ha rebut igualment diferents distincions honorífiques de les més altes institucions de França (*Officier de la Légion d'Honneur* en nom del president de la República, *Officier des Arts et des Lettres*, nomenat pel ministre de Cultura francès), de Catalunya (la Creu de Sant Jordi de mans del president de la Generalitat) i d'Espanya (la Medalla d'Or al Mèrit en les Belles Arts de mans del Rei). Avui, aquest reconeixement arriba al món acadèmic, a la Universitat Autònoma de Barcelona, una de les institucions científiques i culturals capdavanteres del nostre país, que també serà pionera en aquest sentit.

És per tot això que tinc el plaer, l'honor i el privilegi de demanar a la Magnífica Rectora de la Universitat Autònoma de Barcelona que s'atorgui el grau de doctor *honoris causa* al senyor Josep Maria Flotats.

DISCURS
DE
JOSEP MARIA FLOTATS PICAS

Rectora Magnífica, doctora Margarita Arboix Arzo,
Degà de la Facultat de Filosofia i Lletres,
doctor Joan Carbonell Manils,
Director del Departament de Filologia Francesa i Romànica,
doctor Ricard Ripoll,
Doctora Roser Gauchola,
Senyores i senyors,

Permetin-me que, abans de res, agraeixi a la doctora Roser Gauchola les seves tan amables i càlides paraules, així com el seu generosíssim padrinatge, artífex important d'aquest doctorat *honoris causa*. Moltes gràcies, doctora Gauchola.

Tocat, profundament tocat, però no enfonsat. Al contrari! Infinitament agraït i dinamitzat. Gràcies, moltes gràcies.

Rebo aquest doctorat com un homenatge, un reconeixement que, a través de la meva persona, es ret al teatre en general, a tot el teatre. A totes les persones que viuen, i malviuen, d'aquest tan bell i dissortat ofici. Així ho entenc en rebre aquest doctorat *honoris causa*.

Sí, quin teatre hauria pogut fer jo sense els mestres que m'han format, els directors que m'han dirigit, els actors i les actrius amb qui he compartit escenari —alguns d'ells avui aquí presents—? Per a tots ells,

doncs, va aquest doctorat *honoris causa*. Més encara en aquests temps tan difícils, on un estudi recent assenyala que només el 8 % dels actors d'aquest país poden viure de la seva professió.

Gràcies, doncs, distingits membres d'aquest rectorat, per l'homenatge que avui feu aquí al teatre.

Quan la doctora Roser Gauchola em va trucar per anunciar-me que m'havien proposat per a un doctorat *honoris causa* i que molt aviat m'ho notificarien oficialment, em va sorprendre tant que no ho vaig entendre del tot i em sembla que vaig contestar un lacònic: «Ah! Molt bé, gràcies», aliè a aquella fantàstica notícia, i vaig penjar amb la sensació de somniar despert.

«Un doctorat, a mi? Però, què he fet?»

Una mica somnàmbul vaig anar a buscar un currículum i el vaig començar a llegir: primera pàgina, segona pàgina, tercera pàgina, quarta pàgina, cinquena pàgina, sisena pàgina... No m'interesso gens pel meu passat, ja me'l sé; m'interesso pel present, que em permet construir el futur... Setena pàgina, vuitena pàgina... «Déu meu, tot això he fet? Quin cansament! Em sembla que ja he donat prou, potser que m'aturi», em vaig dir. Però, l'altre jo amb qui convisc i que el meu jo anomena Providència em va respondre: «Això mai!»... Novena pàgina, desena pàgina, onzena pàgina... I un *flashback* de vivències em va inundar.

Em veig a les Escoles Franceses de la Gran Via amb Sicília, on els meus pares em van portar perquè no volien que jo cantés el «Cara al sol», obligatori en aquella època a totes les escoles del país. Això em va obrir la possibilitat de ser actor en llengua francesa. La Providència.

Recordo, com si fos ara, Madame Ramona, que ens fa sortir tots al pati cridant: «La guerre est finie! La guerre est finie!». Els grans, arrenge-

rats, plorant, es posen a cantar «La Marsellesa» a ple pulmó, junt amb les mestres i la directora, Madame Listerri, que fa voleiar la bandera francesa. No entenc res del que està passant. Tinc cinc anys a penes. Mai no havia sentit «La Marsellesa» ni sabia el que era. Però ho recordo com si fos ara. Jo era allà, rodejat per aquest cant, capbussat dins d'aquesta vibració col·lectiva, sacsejat per l'energia extraordinària que m'envoltava. La meva primera esgarrifança artística, la meva primera pell de gallina, el meu baptisme emocional. La meva vivència sensible més llunyana, la primera.

I per què jo, aquell 8 de maig de 1945, era a classe i no a casa, al llit, amb febre? La Providència.

Per què, als catorze anys, vaig veure una magistral representació de *Le voyage de Monsieur Perrichon* per la companyia Le Grenier de Toulouse, que dirigia Maurice Sarrazin al Teatre Romea, dins del Cicle de Teatre Llatí que tan encertadament Xavier Regàs es va inventar? La Providència.

Per què, als quinze anys, em van escollir entre un grup de deu per dir una frase —que encara em sé— a *Joana d'Arc*, dirigida per Roberto Rossellini, amb l'Ingrid Bergmann, al Gran Teatre del Liceu? La Providència.

Per què, als setze anys, em vaig comprar una entrada per anar al Teatre Comèdia a veure la companyia d'Andrés Mejuto amb Ana María Noé, en la primera obra de Peter Shaffer: *Ejercicio para cinco dedos*, que em va fascinar? La Providència.

Per què, als disset anys, vaig anar al Cercle Artístic de Sant Lluc, del carrer del Pi, a apuntar-me com a actor a l'Agrupació Dramàtica de Barcelona, que aleshores es fundava? Em van donar el número dos. El primer —em va dir la Victòria Espar Ticó, encarregada d'apuntar la gent— està reservat. I per què, aquell mateix any, el poeta Jordi

Sarsanedas em tria per fer de protagonista a *Parasceve*, primera obra de teatre del poeta mallorquí Blai Bonet, que amb l'Agrupació Dramàtica vam estrenar al Teatre Capsa? La Providència.

Per què, aquell mateix hivern, m'escull Lluís Orduna, com a professional per primera vegada a la meua vida, per fer *Les maletes del senyor Bernet* de Claude Magnié, traduït per Rafael Tasis, al Teatre Guimerà, que vam inaugurar? Teatre, del carrer del Pi, malauradament desaparegut. Com el Teatre Capsa, al carrer d'Aragó amb Pau Claris. Com el Teatre Candilejas, a la rambla de Catalunya amb Diputació, on amb l'Agrupació Dramàtica vam estrenar l'*Antígona* d'Espriu. La Providència.

Per què, als divuit anys, vaig anar al Festival d'Avinyó —en aquella època el Festival era únicament la companyia del Théâtre National Populaire (el TNP)—, on vaig descobrir Gérard Philipe, Jean Vilar, Jeanne Moreau, Maria Casares, George Wilson, Philippe Noiret... en les obres: *Èdip Rei*, *Maria Tudor*, *Lorenzaccio*, *Els capricis de Marianne*, *El triomf de l'amor...*? Va ser el xoc! La revelació. La Providència.

Diuen que Paul Claudel va tenir la revelació de la fe una nit de Nadal, recolzat en una columna de Nôtre-Dame de París, durant la missa del gall. A mi se'm va revelar la fe en el Teatre, una nit estelada de juliol, al Palau dels Papes d'Avinyó.

Per què, tornant d'Avinyó, em vaig atrevir a anar, tot l'hivern, dia sí i dia també, a molestar el director de l'Institut Francès de Barcelona, Jacques Teignier, perquè em donessin una beca per anar a estudiar teatre a França? Beca únicament d'un any que es van inventar, ho vaig saber anys després, per treure-se'm de sobre. La Providència.

Per què, acabat el primer any, a l'Escola Nacional i Superior d'Art Dramàtic d'Estrasburg, se'm va renovar la beca fins al final dels estudis, que eren de tres anys? Perquè Monsieur Steelin, nom que no

oblidaré mai, director del departament de beques de la Universitat d'Estrasburg, em va rebre al seu despatx, gràcies a una carta del meu director del Centre Dramàtic, Hubert Gignoux, i em va dir: «El felicito pels seus brillants estudis. L'he d'informar, però, que hem rebut una trucada de l'Ambaixada d'Espanya recomanat-nos que cap beca atorgada a estudiants espanyols duri més d'un any, ja que els joves massa temps allunyats d'Espanya podrien adquirir idees contràries al règim». Vaig pensar: «Fotut! No acabaré l'escola». Però Monsieur Steelin va afegir: «Cher Monsieur, je n'ai pas fait la Résistance pour rien. Ce n'est pas Franco qui va nous donner des ordres» («Estimat senyor, si vaig fer la Resistència va ser per algun motiu. No serà Franco qui ens vingui a donar ordres. Amb les notes que vostè té, si continua treballant així, jo li garanteixo que la seva beca li serà renovada fins al final dels seus estudis»). La Providència.

Acabats els tres anys d'estudis a l'Escola Nacional i Superior d'Art Dramàtic d'Estrasburg, vaig ser contractat immediatament per la Comédie de l'Est durant dos anys. La Providència.

Primer any a París: tinc on dormir gràcies a l'àvia d'un actor de la Comédie de l'Est que viu a Montmartre i m'allotja de franc en una *chambre de bonne*, molt endreçada i agradable, del seu immoble. La Providència.

Per què aquell primer hivern a París vaig a veure cinc vegades *Víctor o els infants al poder* de Roger Vitrac, que dirigeix el famosíssim escriptor Jean Anouilh al Théâtre de l'Ambigu? (Els actors, aleshores, disposàvem d'un passí que ens permetia entrar de franc als teatres a veure les obres des del galliner. Bé, a França, del galliner se'n diu el paradís. Oposició semàntica que il·lustra clarament dues tradicions, dues societats, dues cultures... Però ara no és aquest el tema.) Per què, doncs, la cinquena vegada que vaig assistir a la representació d'aquesta obra, em vaig atrevir a entrar a saludar els actors que no coneixia? A Claude Rich, primer, que amb aquest *Víctor* va arrencar la seva excepcional i brillant carrera fins al dia d'avui. I també a Monique Mélinand, que li feia de mare. La gran Moni-

que Mélinand, que tantes vegades havia interpretat els papers de dameta jove amb la companyia de Louis Jouvet. En dir-li jo que havia vist l'obra cinc vegades, em diu: «Hi ha una gira per França prevista per a l'any que ve, però Claude Rich no la farà perquè ja s'ha compromès amb Françoise Sagan a estrenar-li la seva primera obra, *Château en Suède*». I afegeix: «Jo l'imagino molt bé a vostè en el paper de Víctor. Demà Jean Anouilh farà audicions aquí al teatre. Vingui a les quatre de la tarda».

L'endemà hi vaig anar corrents. Monique Mélinand em va presentar Jean Anouilh, que em va demanar de llegir un paràgraf del text. Un curt monòleg. Ja me'l sabia gairebé de memòria. En acabar, em va dir: «Merci, c'est vous qui jouez le rôle» (Gràcies, vostè interpretarà el personatge).

Qui em va fer anar cinc vegades a veure l'obra i a saludar els actors després? La Providència.

Acabada la gira, que va ser fantàstica, i en la qual vaig aprendre molt, la temporada següent, amb quatre amics actors, vam fer una obra en un teatre ja desaparegut de París, el Théâtre des Arts. El segon dia, en acabar la representació, truca a la porta del camerino el director del Théâtre National Populaire (TNP), Georges Wilson, i em diu: «Vine al meu despatx de Chaillot demà a les cinc, si estàs lliure». La Providència.

L'endemà vaig al Palais de Chaillot, seu del TNP, em dona el manuscrit d'*El rei Lear* i em diu: «Vull que facis el paper d'Edgar. Llegeix-lo bé i demà passat, a la mateixa hora, vine a donar-me una resposta. Però, alerta! M'has de dir la veritat: m'has de dir si et veus capaç de fer-ho. Si t'equivoques, per a mi pot ser un contratemps desagradable, però, per a tu, segur que serà el debut i el final de la teva carrera d'actor. Perquè, a Chaillot, et veurà tot París». Vaig tornar a casa a peu, un passeig d'una hora, del Trocadero al Marais. Arribat a casa, em vaig posar a llegir l'obra. Anava passant pàgines i em preguntava de què va, qui és qui... i tornava al començament... i cada vegada era tot més

incomprensible. Vaig estar dos dies sense dormir intentant entendre el que estava llegint. No hi havia res a fer. Fins i tot el significat de les paraules m'era comprensible. Era evident que no ho podia fer. Dos dies després, desesperat, vaig anar a Chaillot per tornar el manuscrit i dir que no, que no ho podia fer. Dir no al TNP?! A aquell TNP que vaig descobrir a Avinyó! A aquell TNP que em va enamorar, amb qui volia viure, treballar, encara que només fos de comparsa! Aquell TNP que m'oferia el paper d'Edgar en *El rei Lear*... Jo hi havia de renunciar perquè no estava preparat per fer-lo, ja que no era capaç ni de llegir el text... Se m'ensorrava el món. Arribat a Chaillot, em van fer passar al despatx de Georges Wilson. Aquell mateix despatx on, dos dies abans, m'hi havien fet el regal més desitjat de la meua vida. Era un despatx gran, amb la taula al fons, lluny de la porta, on em vaig quedar dret. Ell parlava per telèfon, força malhumorat. Les llàgrimes em corrien galtes avall. Tot d'una, tapant amb una mà l'altaveu del telèfon, em llança: «I doncs, creus que ho pots fer?». I jo, clavat a l'altra punta del despatx, destrossat, alhora que inicio el gest d'acostar-m'hi amb el braç estès i el manuscrit a la mà per tornar-l'hi, sento que, de mi, surt una veu clara i forta que diu: «Sí, és clar que sí». «Perfecte», em respon. I m'atura dient: «No, no. No me'l tornis. És ben teu. El necessitaràs. El mes vinent començarem els assajos. Ja t'avisarem. Ara, perdona, deixa'm, que tinc feina».

El rei Lear va ser un triomf. Va ser la meua entrada a París per la porta gran. Qui, sinó, va dir aquell: «Sí, és clar que sí»? Jo no, va ser la Providència.

I quan Jean Mercure, que em va veure en *El rei Lear*, em contracta com a primer actor al Théâtre de la Ville, que s'acaba de fundar, i amb qui treballo nou anys seguits? La Providència.

I tots els altres teatres privats de París on treballo? La Providència.

I amb la companyia Renaud-Barrault? La Providència.

I amb la Comédie Française? La Providència.

I quan aquesta, en acabar la primera temporada, ja m'anomena *sociétaire*? La Providència.

I quan, per poder-ho fer efectiu, quatre ministres: Educació, Interior, Justícia i Finances, en quaranta-vuit hores, em concedeixen la nacionalitat francesa? La Providència.

Ara oblidava un dels records més emotius per a mi: el meu primer Festival d'Avinyó com a actor, amb el TNP, de *partenaire* de Maria Casares, exactament deu anys després d'aquell xoc revelador al Palau dels Papes. Qui ho va amanir sinó la Providència?

De cada obra de teatre que he fet, la Providència n'ha estat sempre l'artífex. No els vull cansar més amb la meua Providència, té moltes pàgines al meu currículum. Si els en parlo és perquè sempre he tingut la sensació que tot m'era donat fàcilment, regalat gairebé.

Si alguna cosa, però, he tingut sempre molt present ha estat la de no desmerèixer, d'estar a l'alçada de totes aquestes magnífiques oportunitats, d'aquests excepcionals regals, de ser-ne digne i agraït, multiplicant esforç, dedicació i humilitat. Amb la voluntat d'alçar cada cop un pèl més el llistó al servei de l'art. No per batre rècords, sinó per servir-lo en el que és la seva vocació: unificar, eixamplar, elevar.

Louis Jouvet deia: «Tots els grans temes de teatre són espiritualistes; no conec cap obra ni cap direcció d'escena que no siguin concebudes amb el sentiment i el desig de presentar-nos quelcom més que l'home de cada dia, quelcom més del que les nostres orelles poden sentir, quelcom més del que els nostres ulls poden veure». Blai Bonet venia a dir el mateix: «Fer teatre és fer memòria, posar la poesia de l'ésser humà damunt l'escenari, on la poesia es fa home».

M'hauran de perdonar si torno un cop més al meu currículum, ja que m'han obligat a fer-ho.

Em veig als nou anys anant feliç cap a l'escola. Aquell dia tocava recitació i jo me la sabia tota. Me l'havia apresada dient-la en veu alta. Me n'agradaven els sons, l'encadenament de les paraules. Era la primera recitació que em feien aprendre a l'escola. No n'entenia el contingut, per senzill que fos, però sí que ho trobava molt superior a la dècima de Nadal o al «Caga, tió». Era diferent, i aquest diferent m'agradava. Era un poema d'Alfred de Vigny: *Le cor*.

Tots els nens que la Madame interrogava el deien com un lloro, com si fos la taula de multiplicar. I si no erraven cap paraula, ella els posava un deu. Jo vingia aixecar el braç perquè la Madame em fes pujar a l'estrada, però tots em passaven al davant. «Una lliçó —pensava— que m'he après tan bé i que m'agrada tant, no la podré dir?» Per fi va ser el meu torn.

Pujo a l'estrada i em poso a dir el vers a poc a poc, amb els ulls tancats, per concentrar-me millor. No tinc ni idea de com ho vaig fer. Puc imaginar que, sense saber-ho, vaig intentar transmetre el que jo sentia, ajudat fins i tot d'algun gest. Tota la classe va esclatar a riure, va ser un clam. Em vaig quedar mut. Què havia passat?

I, dins d'aquell guirigall, sento la veu de la Madame que diu: «I, a més a més, no se sap la lliçó. Vagi a seure. Zero! Així aprendrà a fer el pallaso». No, no va dir *clown*. Va dir *pître*, que és realment pejoratiu. «Ça vous apprendra à faire le pître.» I vaig anar a seure sense saber quin mal havia fet, per què se'm tractava tan injustament. Per què em deia la Madame que no em sabia la lliçó, si m'havien interromput? Vaig emmalaltir. Vaig estar molts dies sense voler tornar a l'escola.

Si he comentat aquesta història és perquè vostès, avui, aquí, des d'aquesta escola superior que és la Universitat que vostès representen,

des d'aquesta instància superior, fan justícia, redrecen un tort traumàtic fet a un infant de nou anys a l'escola primària. Amb aquest doctorat *honoris causa*, vostès són la Providència, que ha resolt la quadratura del meu cercle psíquic. Demà mateix m'acomiararé del meu psi. Li recitaré els últims versos d'un poema magnífic d'Apollinaire que es titula, precisament, *Le cor de chasse*:

*Passons, passons, puisque tout passe,
Je me retournerai souvent,
Les souvenirs sont cors de chasse,
Dont meur le bruit parmi le vent.*

Sí, no s'imaginem quant feliç em fan i com els ho agraeixo. Han posat aquella criatura maltractada al *tableau d'honneur*. Aquella criatura que havia descobert, sense saber-ho, la importància de la poesia; aquella criatura que va intentar recitar:

*J'aime le son du Cor, le soir, au fond des bois,
Soit qu'il chante les pleurs de la biche aux abois,
Ou l'adieu du chasseur que l'écho faible accueille,
Et que le vent du nord porte de feuille en feuille.
Que de fois, seul, dans l'ombre à minuit demeuré,
J'ai souri de l'entendre, et plus souvent pleuré !
Car je croyais ouïr de ces bruits prophétiques
Qui précédaient la mort des Paladins antiques.
Ô montagne d'azur ! ô pays adoré !
Rocs de la Frazona, cirque du Marboré,
Cascades qui tombez des neiges entraînées,
Sources, gaves, ruisseaux, torrents des Pyrénées ;
Monts gelés et fleuris, trône des deux saisons,
Dont le front est de glace et le pied de gazons !
C'est là qu'il faut s'asseoir, c'est là qu'il faut entendre
Les airs lointains d'un Cor mélancolique et tendre.
Souvent un voyageur, lorsque l'air est sans bruit,*

*De cette voix d'airain fait retentir la nuit ;
À ses chants cadencés autour de lui se mêle
L'harmonieux grelot du jeune agneau qui bêle.
Une biche attentive, au lieu de se cacher,
Se suspend immobile au sommet du rocher,
Et la cascade unit, dans une chute immense,
Son éternelle plainte au chant de la romance.
Âmes des Chevaliers, revenez-vous encor ?
Est-ce vous qui parlez avec la voix du Cor ?
Roncevaux ! Roncevaux ! Dans ta sombre vallée
L'ombre du grand Roland n'est donc pas consolée !*

CURRICULUM VITAE
DE
JOSEP MARIA FLOTATS PICAS

Josep Maria Flotats

Actor i director, format a l'École Nationale Supérieure d'Art Dramatique de Strasbourg entre 1959 i 1962. Durant el anys 1962–1963 forma part de la Comédie de l'Est, Centre Dramatique National, a Estrasburg.

Entre 1963 i 1983 viu i treballa a París: Théâtre de l'Œuvre, Théâtre des Arts, Théâtre de la Commune d'Aubervilliers, Théâtre National Populaire-Chailot, Théâtre de la Ville, Théâtre Espace Cardin, Théâtre d'Orsay, Théâtre de l'Atelier, Théâtre Antoine.

L'1 de gener de 1981 és contractat a la Comédie Française.

El desembre de 1982 és nomenat *Sociétaire* de la Comédie Française.

El 1983 crea la Companyia Flotats a Barcelona.

El 1995 funda el Teatre Nacional de Catalunya a Barcelona.

El 1998 crea la seva pròpia productora a Madrid.

1962–1963

Horace

de Pierre Corneille.

Direcció: Hubert Gignoux.

Comédie de l'Est, Estrasburg.

Six personnages en quête d'auteur

de Luigi Pirandello.

Direcció: Pierre Lefebvre.

Comédie de l'Est, Estrasburg.

La mégère apprivoisée

de William Shakespeare.

Direcció: André Jaunnot.

Comédie de l'Est, Estrasburg.

Mille francs de récompense

de Victor Hugo.

Direcció: Hubert Gignoux.

Comédie de l'Est, Estrasburg.

1963

Horace i *La mégère apprivoisée*.

Comédie de l'Est.

Festival International de Baalbeck, Líban.

1964 París

Victor ou Les enfants au pouvoir

de Roger Vitrac.

Direcció: Jean Anouilh.

(Productions d'Aujourd'hui)

Gira: França, Bèlgica, Alemanya, Itàlia, Suïssa i Marroc.

Aurélie

d'Egérie Mavrakis.

Direcció: Jorge Lavelli.

Théâtre de L'Œuvre, París.

1965

Le cercle de craie caucasien

de Bertolt Brecht.

Direcció: René Allio.

Théâtre de la Commune d'Aubervilliers, París.

1966

La bonne âme de Se-Tchouan

de Bertolt Brecht.

Direcció: René Allio.

Théâtre de la Commune d'Aubervilliers, París.

Petit Malcom contre les eunuques

de David Halliwell.

Direcció: Jacques Rousseau.

Théâtre des Arts, París.

1967

Le roi Lear

de William Shakespeare.

Direcció: Georges Wilson.

Théâtre National Populaire (TNP). París.

L'illusion comique

de Pierre Corneille.

Direcció: Georges Wilson.

TNP, París, i Festival International de Zurich.

1968

És contractat com a primer actor al Théâtre de la Ville, que Jean Mercure acaba de fundar.

Inauguració oficial del Théâtre de la Ville de París amb:

Beaucoup de bruit pour rien

de William Shakespeare.

Direcció: Jorge Lavelli.

Six personages en quête d'auteur

de Luigi Pirandello.

Direcció: Jean Mercure.

1969

Pizarro et le soleil

de Peter Shaeffer.

Direcció: Jean Mercure.

Théâtre de la Ville, París.

Œdipe roi

de Sòfocles.

Direcció: Rafael Rodrigues.

Théâtre de la Ville, París.

L'illusion comique

de Pierre Corneille.

Direcció: Georges Wilson.

TNP, París.

1970

Early morning

d'Edward Bond.

Direcció: Georges Wilson.

Festival d'Avinyó (Palau dels Papes) i TNP, París.

1971

La guerre de Troie n'aura pas lieu

de Jean Giraudoux.

Direcció: Jean Mercure.

Théâtre de la Ville, París.

Festival d'Avinyó (Palau dels Papes) i gira per l'URSS: Moscou i Sant Petersburg.

Les possédés

de Fiódor Dostoievski (adaptació d'Albert Camus)

Direcció: Jean Mercure.

Théâtre de la Ville, París.

1972

Le Cid

de Pierre Corneille.

Direcció: Denis Lorca.

Théâtre de la Ville, París.

Le long voyage vers la nuit

d'Eugène O'Neill.

Direcció: Georges Wilson.

Théâtre de l'Atelier, París.

1974

La création du monde et autres business

d'Arthur Miller.

Direcció: Jean Mercure.

Théâtre de la Ville, París.

1975

Othello

de William Shakespeare.

Direcció: Georges Wilson.

Festival d'Avinyó (Palau dels Papes).

Don Juan ou l'Homme de cendres

d'André Obey.

Direcció: Jean-Pierre André.

Festival de Vaison – La Romaine.

Le genre humain

de Jean-Edern Hallier.

Direcció: Henri Ronse.

Théâtre Espace Cardin, París.

1976

Les brigands

de Friedrich von Schiller.

Direcció: Anne Delbée.

Théâtre de la Ville, París.

La guerre de Troie n'aura pas lieu

de Jean Giraudoux.

Direcció: Jean Mercure.

City Center Theater, Nova York, i Montreal, Ottawa, Toronto i Quebec.

1977

Dom Juan

de Molière.

Direcció: Andreas Voutsinas.

Les Tréteaux de France, París, i gira per França.

En attendant Godot

de Samuel Beckett.

Direcció: Otomar Krejca.

Festival d'Avinyó (Palau dels Papes).

1978

Zadig ou La destinée

de Voltaire.

Direcció: Jean-Louis Barrault. Compagnie Renaud-Barrault.

Théâtre d'Orsay, París.

1979

Une drôle de vie

de Brian Clark.

Direcció: Michel Fagadau.

Théâtre Antoine, París.

1981

L'1 de gener és contractat a la Comédie Française.

Sertorius

de Pierre Corneille.

Direcció: Jean-Pierre Miquel

Comédie Française. París.

Andromaque

de Jean Racine.

Direcció: Patrice Kerbrat.

Comédie Française, París.

Les caprices de Marianne

d'Alfred de Musset.

Direcció: François Beaulieu.

Comédie Française, París.

1982

Dom Juan

de Molière.

Direcció: Jean-Luc Boutté.

Comédie Française, París.

Le bourgeois gentilhomme

de Molière.

Direcció: Jean-Laurent Cochet.

Comédie Française, París.

El desembre de 1982, és nomenat *Sociétaire* de la Comédie Française.

1983

Intermezzo

de Jean Giraudoux.

Direcció: Jacques Seyres.

Comédie Française, París.

La seconde surprise de l'amour

de Marivaux.

Direcció: Jean-Pierre Miquel

Comédie Française, París.

Dom Juan

de Molière.

Direcció: Jean-Luc Boutté.

Gran Teatre del Liceu, Barcelona, amb la Comédie Française.

1984

Després del memorable èxit i l'extraordinària acollida del públic d'aquest *Dom Juan* de Molière al Gran Teatre del Liceu, el conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya li demana que torni a Barcelona i s'encarregui de la creació del Teatre Nacional de Catalunya. Flotats ho accepta, torna a

Barcelona i funda la seva pròpia companyia, la Companyia Flotats, mentre treballa en el projecte del Teatre Nacional.

Una jornada particular

d'Ettore Scola.

Direcció: Josep Maria Flotats.

Companyia Flotats.

Teatre Condal, Barcelona.

1985

Inauguració oficial, després d'una remodelació total, del Teatre Poliorama, que serà la seu de la nova Companyia Flotats a Barcelona durant deu anys, amb:

Cyrano de Bergerac

d'Edmond Rostand.

Direcció: Maurizio Scaparro.

Companyia Flotats.

Teatre Poliorama, Barcelona.

1986

El despertar de la primavera

de Frank Wedekind.

Direcció: Josep Maria Flotats.

Companyia Flotats.

Teatre Poliorama, Barcelona.

Per un sí o per un no

de Nathalie Sarraute.

Direcció: Simone Benmussa.

Companyia Flotats.

Teatre Poliorama, Barcelona.

Infantillatges

de Raymond Cousse.

Direcció: Josep Maria Flotats.

Companyia Flotats.

Teatre Poliorama.

1987

El dret d'escollir (Whose life is it anyway?)

de Brian Clark.

Direcció: Josep Maria Flotats.

Companyia Flotats.

Teatre Poliorama, Barcelona.

1988

Lorenzaccio

d'Alfred de Musset.

Direcció: Josep Maria Flotats.

Companyia Flotats.

Teatre Poliorama, Barcelona.

Teatro Español, Madrid.

Théâtre de Chaillot, París.

1989

El misantrop

de Molière.

Direcció: Josep Maria Flotats.

Companyia Flotats.

Teatre Poliorama, Barcelona.

Teatro Español, Madrid.

Théâtre de Chaillot, París.

1990–1991

Ara que els ametllers ja estan batuts

Espectacle creat i interpretat per Josep Maria Flotats a partir de l'obra de Josep Pla.

Companyia Flotats.

Teatre Poliorama, Barcelona.

Gira per Catalunya i Frankfurt.

Teatro María Guerrero, Madrid.

1992

Cavalls de mar

de Josep Lluís i Rodolf Sirera.

Direcció: Josep Maria Flotats.

Companyia Flotats.

Teatre Poliorama, Barcelona.

Don Quijote: fragmentos de un discurso teatral

Adaptació de Maurizio Scaparro i Rafael Azcona de *Don Quijote de la Mancha* de Miguel de Cervantes.

Direcció: Maurizio Scaparro.

Gira internacional: Nova York, Itàlia, Santiago de Xile, Buenos Aires i Puerto Rico.

Producció Expo de Sevilla 1992.

Teatre Tívoli, Barcelona.

Teatro María Guerrero, Madrid.

1993

Tot assajant «Dom Juan»

de Louis Jouvet y Brigitte Jaques.

Direcció: Josep Maria Flotats.

Companyia Flotats.

Teatre Poliorama, Barcelona.

1994

Cal dir-ho

d'Eugène Labiche.

Direcció: Josep Maria Flotats.

Companyia Flotats.

Teatre Poliorama, Barcelona.

Amb aquest espectacle, la Companyia Flotats celebra el seu desè aniversari i abandona el Teatre Poliorama per incorporar-se al futur Teatre Nacional de Catalunya.

1995

És nomenat oficialment fundador i director del Teatre Nacional de Catalunya (TNC). Hi dirigeix la creació dels equips tècnics, administratius i artístics. En programa les tres primeres temporades i coordina l'última fase de construcció i equipament del TNC.

1996

El 12 de novembre de 1996, presenta oficialment la Companyia del Teatre Nacional de Catalunya, als Tallers del teatre, en l'espera de la finalització de la Sala Gran amb:

Àngels a Amèrica

de Tony Kushner.

Direcció: Josep Maria Flotats.

Companyia TNC.

Tallers del TNC, Barcelona.

1997

L'11 de setembre 1997 se celebra la inauguració i presentació oficial del TNC.

La gavina

d'Anton Txèkhov.

Direcció: Josep Maria Flotats.

Companyia TNC, Barcelona.

1998

El juliol de 1998, s'instal·la a Madrid i crea la seva pròpia productora: Taller 75, SL.

Setembre 1997 – Març 2000

Arte

Direcció, traducció, producció i interpretació: Josep Maria Flotats.

Teatro Marquina de Madrid.

Gira per Espanya.

Teatre Tívoli, Barcelona.

2001

Così fan tutte

de Wolfgang Amadeus Mozart.

Direcció: Josep Maria Flotats.

Direcció musical: Jesús López Cobos.

Teatro Real, Madrid.

2002–2003

París 1940

de Louis Jouvet.

Direcció, interpretació, dramaturgia i producció: Josep Maria Flotats.

Teatro Bellas Artes, Madrid.

Gira per Espanya.

Teatre Tívoli, Barcelona.

2004–2005

La cena

de Jean-Claude Brisville.

Direcció, interpretació, dramaturgia i producció: Josep Maria Flotats.

Teatro Bellas Artes, Madrid.

Gira per Espanya.

2007–2008

Stalin

A partir de la novel·la de Marc Dugain *Une exécution ordinaire*, adaptació teatral de Josep Maria Flotats.

Direcció, interpretació i producció: Josep Maria Flotats.

Teatre Tívoli, Barcelona.

Gira per Catalunya.

2009

El encuentro de Descartes con Pascal joven

de Jean-Claude Brisville.

Direcció, interpretació i producció: Josep Maria Flotats.

Teatro Español, Madrid.

Teatre Lliure, Barcelona.

Gira per Espanya.

2010

Beaumarchais

de Sacha Guitry.

Direcció, dramaturgia i interpretació: Josep Maria Flotats.

Teatro Español, Madrid.

Teatro Arriaga, Bilbao.

2011

La mecedora

de Jean-Claude Brisville.

Direcció i dramaturgia: Josep Maria Flotats.

Centro Dramático Nacional. Teatro Valle-Inclán, Madrid.

2012

La verdad

de Florian Zeller.

Direcció i interpretació: Josep Maria Flotats.

Teatro Cofidis-Alcázar, Madrid.

2013

Un rèquiem per a Salvador Espriu

Música: Xavier Benguerel.

Poemes: Salvador Espriu.

Recitant: Josep Maria Flotats.

Direcció: Xavier Albertí.

Teatre Nacional de Catalunya, Barcelona.

2014

El joc de l'amor i de l'atzar

de Pierre de Marivaux.

Direcció: Josep Maria Flotats.

Teatre Nacional de Catalunya, Barcelona.

El juego del amor y del azar

de Pierre de Marivaux.

Direcció: Josep Maria Flotats.

Centro Dramático Nacional, Teatro María Guerrero, Madrid.

2015

Jusqu'à quand?

de Jean-Claude Grumberg.

Violoncel: Lluís Claret.

Direcció, dramaturgia i recitant: Josep Maria Flotats.

Festival Internacional Castell de Peralada.

2015–2016

Ser-ho o no

de Jean-Claude Grumberg.

Dramaturgia, direcció i interpretació (en català): Josep Maria Flotats.

Teatre Lliure, Barcelona.

Gira per Catalunya.

2016–2017

Serlo o no

de Jean-Claude Grumberg.

Dramaturgia, direcció i interpretació (en castellà): Josep Maria Flotats.

Teatro Español, Madrid.

Gira per Espanya.

PRINCIPALS PREMIS REBUTS

PRIX GÉRARD PHILIPPE, 1970

Per: *La guerre de Troie n'aura pas lieu*

de Jean Giraudoux. Théâtre de la Ville, París.

PRIX DE LA CRITIQUE FRANÇAISE, 1980

Al Millor Actor de l'any per

Une drôle de vie de Bryan Clark. Théâtre Antoine, París.

PREMIO NACIONAL DE TEATRO, 1989

Concedit pel Ministeri de Cultura d'Espanya per la seva aportació a la cultura i al teatre amb la Companyia Flotats.

PER *ARTE*:

Cinc premis Max de la SGAE 1998

- Millor espectacle
- Millor productor
- Millor actor
- Millor director
- Millor traducció/adaptació

Premi Unión de Actores al Millor actor 1998

Premi Fotogramas de Plata 1999

Premi Ancora – Prix Oasis 1999

Premi «Cambio 16» 1999

Premi Mayte 1999

Premi Teatro Arriaga 2000

PREMIO EL OJO CRÍTICO DE HONOR DE RADIO NACIONAL DE ESPAÑA, 1999

PREMIO DE LA CULTURA DE LA COMUNIDAD DE MADRID, 2002

PER *PARÍS, 1940*:

Tres premis Max de la SGAE 2002

- Millor espectacle
- Millor director
- Millor traducció/adaptació

Premi Unión de Actores al Millor actor 2002. Premi Ricardo Calvo de la Villa de Madrid 2003.

Premi Ercilla. Millor Creació Dramàtica 2003.

PREMIO DE LAS ARTES DE LA ESCENA DE CASTILLA-LA MAN-
CHA 2003

CORRAL DE COMEDIAS, CIUDAD DE ALMAGRO.

PER *LA CENA*:

Premi Max de la SGAE 2004: Millor director.

Premi Mayte 2004: Millor actor.

PER *BEAUMARCHAIS*:

Premi Ercilla a la millor producció, 2010.

MÉDAILLE BEAUMARCHAIS 2012 DE LA SOCIÉTÉ DES AUTEURS
ET COMPOSITEURS DRAMATIQUES (SACD), PARÍS

PREMI ACTÚA 2016 D' AISGE, a tota una carrera.

DISTINCIONS HONORÍFIQUES

OFFICIER DE LA LÉGION D'HONNEUR

Lliurat, en nom del president de la República Francesa, per l'ambaixador de França a Madrid.

OFFICIER DES ARTS ET DES LETTRES

Nomenat pel ministre de Cultura francès.

CREU DE SANT JORDI

Lliurada pel president de la Generalitat de Catalunya.

MEDALLA D'OR AL MÈRIT EN LES BELLES ARTS

Lliurada per S. M. el Rei d'Espanya, Joan Carles I.

